

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Кіровоградської області щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2019 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Кіровоградської області в IV кварталі 2019 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Кіровоградської області** у IV кварталі 2019 року свідчать, що респонденти очікують скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та погіршення розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується посилення інфляційних процесів та подальша девальвація національної валюти.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **значне зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 40.0% (у III кварталі 2019 року – 6.3%) (графік 1), у цілому по Україні прогнозується зростання виробництва – 21.9%;
- **прискорення зростання цін на споживчі товари та послуги:** 60.0% респондентів очікують інфляцію до 7.5%, (у попередньому кварталі – 81.3%), у цілому по Україні – 53.8%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **продовження девальвації національної валюти** помірними темпами: 53.3% респондентів очікують знецінення гривні відносно долара США (у попередньому кварталі – 50.0%), у цілому по Україні – 70.7%;
- **погіршення фінансово-економічного стану підприємств:** баланс відповідей – «мінус» 7.1% (у попередньому кварталі – 31.3%) (таблиця), у цілому по Україні респонденти очікують поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств – 18.6%;
- **зменшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – «мінус» 20.0% (у III кварталі 2019 року – 18.8%). Обсяги реалізації продукції на зовнішньому ринку залишаться без змін: баланс відповідей – 0.0% (у III кварталі 2019 року – 33.3%). У цілому по Україні прогнозується зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – 23.5% та 20.6% відповідно;
- **зростання інвестиційних видатків** на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – 7.1% (у попередньому кварталі – «мінус» 13.3%). Видатки на виконання будівельних робіт зменшаться: баланс відповідей – «мінус» 28.6% (у попередньому кварталі – «мінус» 35.7%). У цілому по Україні прогнозується зростання обсягу інвестицій: баланси відповідей – 14.7% і 4.7% відповідно;
- **зменшення кількості працівників** на своїх підприємствах п'ятий квартал поспіль: баланс відповідей – «мінус» 33.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 25.0%), у цілому по Україні – «мінус» 1.6% (графік 4);
- **зростання цін на товари/послуги, що купують підприємства:** баланс відповідей – 53.3% та повільне здорожчання товарів/послуг власного виробництва: баланс відповідей – 13.3% (у попередньому кварталі – 43.8% та 18.8% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатиме попит на продукцію (вплив цього фактора значно посилюється) (графік 7);
- **прискорення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 42.9% та 50.0% відповідно (у III кварталі 2019 року – по 37.5%) (графіки 6 і 4).

Занадто високі ціни на сировину та матеріали респонденти називають основним чинником, що обмежує **спроможність підприємств нарощувати виробництво** (зазначили 60.0% респондентів). Значно вище, порівняно з попереднім кварталом, оцінено вплив фактора «брак кваліфікованих працівників» (графік 5).

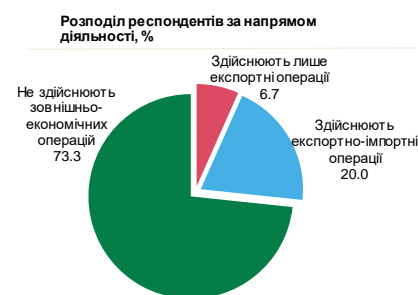
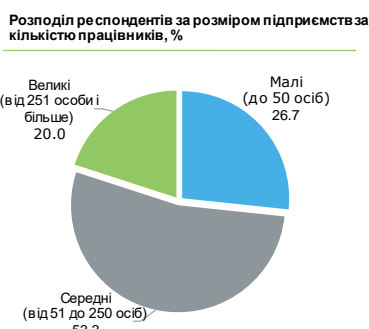
Потреба підприємств області в позикових коштах найближчим часом **не зміниться** (графік 8). Переважна більшість респондентів, яка планує брати банківські кредити, надає перевагу кредитам у національній валюті. За оцінками респондентів, умови доступу до банківських кредитів не змінилися (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами залишаються основним стримуючим фактором залучення кредитних ресурсів (графік 10).

Усі респонденти зазначили, що **не мають проблем із проведенням операцій із коштами, розміщеними на банківських рахунках** (у цілому по Україні – 96.4%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

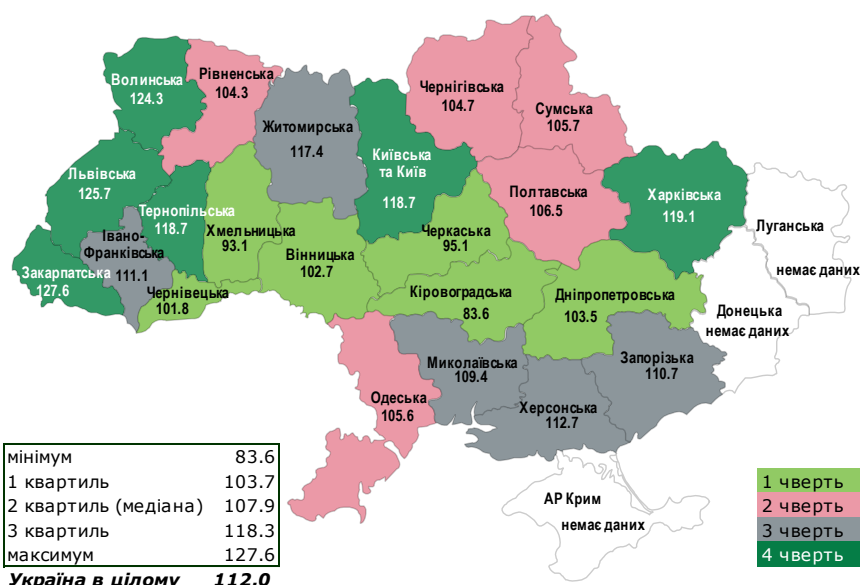
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств** погіршився і є **поганий:** баланс відповідей – «мінус» 20.0% (у III кварталі 2019 року – 12.5%) (графік 3), у цілому по Україні оцінки позитивні – 6.1%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нормальний:** баланс відповідей – 0.0% (у III кварталі 2019 року – 9.1%);
- **зберігається дефіцит виробничих потужностей:** баланс відповідей – «мінус» 6.7% (у III кварталі 2019 року – «мінус» 12.5%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- час проведення – 05 листопада – 03 грудня 2019 року;
- опитано всього – 15 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Кіровоградської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2018 р.	I кв. 2019 р.	II кв. 2019 р.	III кв. 2019 р.	IV кв. 2019 р.
фінансово-економічного стану	5.6	18.8	0.0	31.3	-7.1
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	11.1	31.3	20.0	18.8	-20.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-20.0	-6.7	-7.1	-35.7	-28.6
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	18.8	6.3	0.0	-13.3	7.1
кількості працівників	-22.2	-6.3	-20.0	-25.0	-33.3

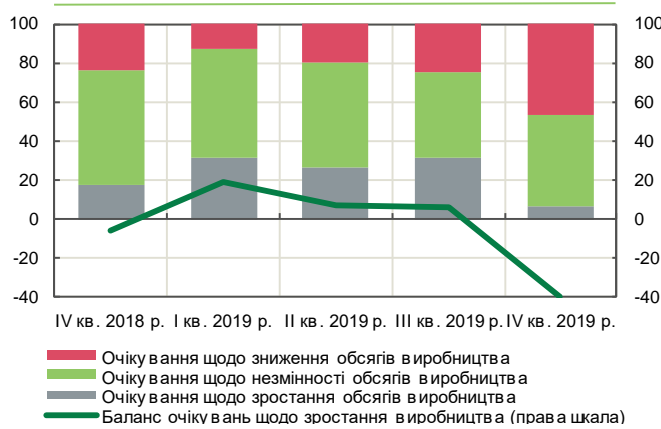
¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

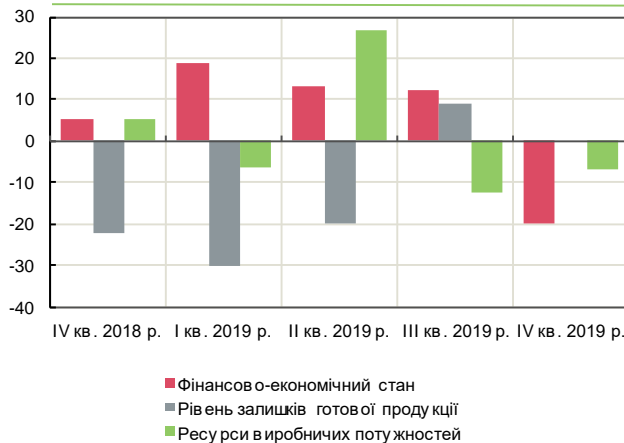
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

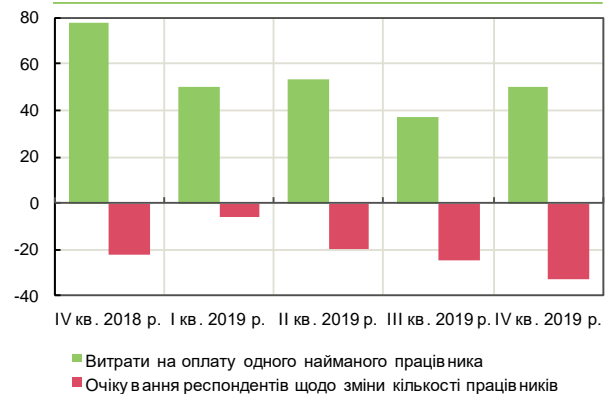
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

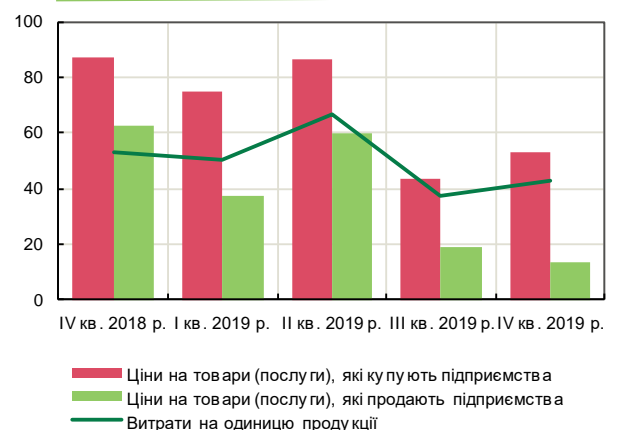
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

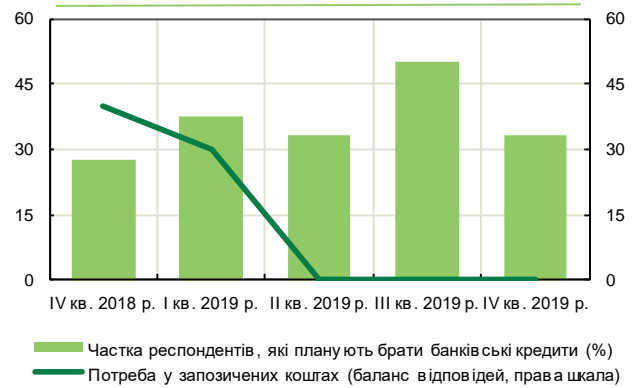
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

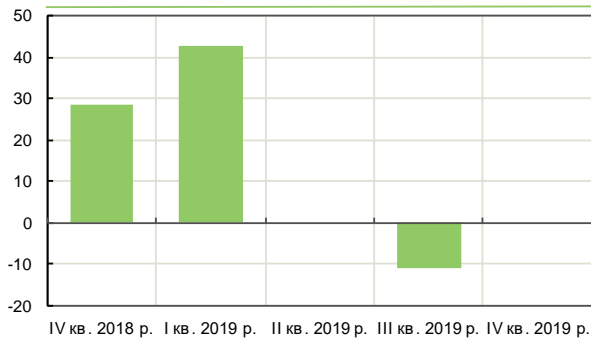
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

Додаток

Основні показники соціально-економічного розвитку Кіровоградської області в 2014 – 2019 рр.

в відсотках до відповідного періоду попереднього року, якщо не зазначено інше

№ з/п	Показник	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.													
							січень	січень - лютий	січень - березень	січень - квітень	січень - травень	січень - червень	січень - липень	січень - серпень	січень - вересень	січень - жовтень	січень - листопад			
1	Індекси фізичного обсягу валового регіонального продукту (у цінах попереднього року, у відсотках)	100.6	91.7	105.0	98.6	105.8 ²
2	Індекси промислової продукції	100.8	82.9	120.3	105.5	102.2	92.7	94.1	99.0	99.6	99.2	100.0	102.2	103.4	104.5	104.1	104.7	104.7	104.7	104.7
3	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	85.1	98.9	117.8	113.4	113.4	69.7	67.1	78.1	81.7	83.1	87.7	88.7	90.8	92.6	92.7	90.6	90.6	90.6	90.6
4	Переробна промисловість	107.5	78.4	122.7	104.1	104.1	101.9	106.5	109.0	107.9	106.6	105.4	108.2	109.5	110.2	109.3	110.9	110.9	110.9	110.9
5	Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	115.8	65.2	125.5	112.1	112.1	109.3	115.5	119.4	118.9	118.1	117.3	122.5	124.0	122.0	120.0	120.7	120.7	120.7	120.7
6	Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	79.0	118.5	105.9	104.8	104.8	99.6	119.7	94.9	89.5	89.7	86.0	84.0	87.2	83.7	81.9	84.9	84.9	84.9	84.9
7	Виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	92.8	118.4	128.8	110.5	110.5	68.5	78.6	86.6	87.3	88.7	89.3	93.5	96.4	98.8	99.3	100.1	100.1	100.1	100.1
8	Виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	109.5	94.8	85.4	131.0	131.0	84.0	74.9	84.3	90.7	90.0	85.8	84.4	85.0	87.5	84.8	86.2	86.2	86.2	86.2
10	Виробництво гумових і пластмасових виробів, вищої неметалевої мінеральної продукції	99.3	119.3	92.5	130.2	130.2	129.3	138.6	137.7	123.3	102.1	99.5	93.9	90.1	87.5	83.5	82.1	82.1	82.1	82.1
11	Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	95.7	93.9	102.3	94.1	94.1	139.7	125.6	117.4	101.4	94.6	91.8	91.8	91.0	91.1	92.3	94.3	94.3	94.3	94.3
12	Машинобудування, крім ремонту та монтажу машин і устаткування	93.8	108.0	142.7	71.2	71.2	103.2	98.7	101.4	100.2	99.9	96.4	98.5	98.8	97.8	97.8	95.5	95.5	95.5	95.5
13	Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	89.5	87.9	109.5	99.7	99.7	96.2	95.1	92.8	93.0	92.3	95.1	96.9	96.8	97.6	97.5	97.0	97.0	97.0	97.0
14	Індекс обсягу сільськогосподарського виробництва	98.2	97.7	109.4	86.1	120.6	99.6	101.4	102.2	102.5	102.6	106.4	119.3	114.1	121.4	108.8	108.7	108.7	108.7	108.7
15	Індекс будівельної продукції	77.0	104.7	111.8	166.5	85.8	75.9	84.8	224.2	189.6	167.9	156.5	150.2	145.7	132.5	124.3	121.7	121.7	121.7	121.7
16	Вантажооборот	102.7	103.9	85.0	105.1	98.7	100.0	103.1	103.8	104.0	105.6	104.2	105.2	105.6	105.2	104.5	103.6	103.6	103.6	103.6
17	Пасажиरोоборот	86.6	109.5	101.9	99.3	106.6	112.9	110.2	106.9	112.8	108.9	104.2	100.0	99.8	100.3	100.6	98.3	98.3	98.3	98.3
18	Індекс фізичного обсягу обороту роздрібною торгівлі (у порівняльних цінах, у відсотках)	99.9	86.5	103.7	103.9	99.9	101.6	102.6	103.3	103.3	104.4	104.5	104.8	106.1	106.4	109.0	109.3	109.3	109.3	109.3
19	Фінансові результати великих та середніх підприємств до оподаткування (млн грн) ³	-3263.1	-4187.2	6981.3	777.1	244.8
20	Індекс капітальних інвестицій	78.9	101.6	147.0	110.5	91.0	89.2	100.5	96.8
21	Індекс споживчих цін (порівняно з груднем попереднього року)	124.4	141.3	112.3	113.8	109.0	101.2	101.9	102.4	103.3	104.5	103.5	102.9	102.7	103.0	103.6	104.0	104.0	104.0	104.0
22	Реальні наявні доходи	89.8	84.4	104.7	111.2	108.3 ²
23	Індекс реальної зарплати	94.8	78.8	107.1	125.6	112.5	107.6	107.4	108.0	108.1	108.0	107.6	107.7	107.4	107.9	107.7	108.2	108.2	108.2	108.2
24	Навантаження на одне вільне робоче місце на кінець періоду (осіб)	36	39	11	9	9	8	6	3	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5

¹ Інформація конфіденційна згідно із Законом України "Про державну статистику".

² Попередні дані.

³ Дані наведено без урахування результатів діяльності банків та сільськогосподарських підприємств, які займаються рослинництвом, тваринництвом та змішаним сільським господарством. Інформація по зазначених підприємствах враховується тільки в даних за рік.

Дані за рік включають фінансові результати великих, середніх, малих та мікропідприємств.

Джерело: Державна служба статистики України.

Умовні позначення:

Крапки (...) - відомостей немає.

Тире (-) - подій не було.